

Grundlæggende undervisningsmateriale

- til inspiration

Forflytningsteknik og speciallejrning

44833

Udviklet af:
Bitten Salomonsen
Social- og Sundhedsskolen
Olof Palmes Allé 35
8200 Århus N
Tlf.: 87412600

1. Uddannelsesmålets sammenhæng til FKB/TAK

Forflytning og speciallejring hører til i fælles kompetencebeskrivelse nr.2688 ” Patientrelateret service på sygehusene.

Uddannelsen er relevant for portører og hospitalsserviceassistenter og eventuelt andet sundhedspersonale, afhængigt af det enkelte arbejdssteds organisering. Uddannelsen henvender sig dog primært til personer med direkte patientkontakt og forflytningsopgaver.

Arbejdsfunktioner

Jobområdet omfatter patientrelateret servicearbejde primært ved sygehusene. Arbejdet indeholder en række praktiske opgaver Uddannelsesmålet er relateret til flere arbejdsmarkedsrelevante kompetencer og skal kvalificere deltagerne i forhold til følgende:

Service i patientarbejdet

Medarbejderne arbejder med forskelligartede patientkategorier og i samarbejde med relevante fagpersoner. De har viden og færdigheder, som knytter sig til arbejdet inden for de forskellige patientområder. De kan udføre arbejdet inden for rammerne af den gældende etik og med psykologisk indsigt. Det er også en del af denne uddannelse.

Medarbejderne har kompetencer i arbejdet med patienttransport, -lejring og -forflytning. De kan udføre patienttransport således, at ubehag og risici for patienterne forebygges. Dette er hovedandelen af uddannelsen

Medarbejderne anvender deres motivationsevner og basisviden om bevægelsesmønstre. Dette indgår i det tværfaglige samarbejde i uddannelsen.

Deltagerforudsætninger

Det vil være en fordel at kursisterne har deltaget i ”Patienttransport og -løft” eller andre uddannelser med tilsvarende indhold, så den basale viden om det naturlige bevægelsesmønster er blevet en integreret del af deres arbejde.

Uddannelsen ”Forflytning og speciallejring” har som målgruppe personer som udfører mere specifikke forflytnings og lejrings opgaver som en del af deres arbejdsfunktioner på afdelingerne. Dermed er uddannelsen at betragte som en overbygnings uddannelse.

Da denne uddannelse er meget handlingsorienteret er det en forudsætning at kursisterne er indstillede på - og motiverede for, at deltage aktivt i øvelserne og demonstrationerne og villige til at dele deres viden.

Struktur

Det anbefales at kursisterne har praksiserfaringer, og at der bliver taget udgangspunkt i disse erfaringer.

Da kursisternes arbejdsopgaver er meget praktiske og ikke væsentligt teoretisk funderet anbefales det, at der anvendes undervisere fra deres eget praksisfelt med specialviden inden for emnet, så man undgår problemer med overførselsværdien af det underviste.

Et af uddannelsen mål er, at kursisten kan samarbejde tværfagligt omkring vurdering og udvælgelse af relevante hjælpemidler til specielle lejrings- og forflytningsopgaver.

Det kan være en vanskelig og meget bekostelig opgave for de enkelte skoler at anskaffe tidssvarende hjælpemidler. Det er også en diskussion om det er nødvendigt eller om man også her kan tale om de enkelte hjælpemidlers principielle udformning, materiale, osv. og den principielle anvendelse. På den anden side kunne det være at der var kommet nye produkter som adskiller sig væsentligt fra det der hidtil har været på markedet. En måde at løse dilemmaet på kunne være at et hjælpemiddelfirma præsenterede de nyeste hjælpemidler indenfor lejrning og forflytning.

2. Ideer til tilrettelæggelse

Temaer

Tema 1: Specielle lejringer

Tema 2: Specielle forflytninger

Tema 3: Anvendelse af patientens ressourcer

Tema 4: Overvægt som udfordring til såvel hospitalssystemet som samfundsmæssigt

Tema 5: Medarbejderens egen udfordring i forhold til arbejdsmiljøet

Tema 6: Det tværfaglige samarbejde på arbejdspladsen

Tema 7: Vidensindsamling og formidling

Tema 1: Specielle lejringer

Hvordan kan man bedst lejre immobile patienter så skader undgås.

Årsagerne til immobiliteten kan være meget forskellige. Der kan være tale om op-
lejringer, lejringer af apopleksipatienter i det akutte stadie, svære traumer osv.

Emner:

1. Hvad er det specielle ved netop denne specielle lejring
2. Hvordan adskiller den sig fra andre?
3. Hvilken indflydelse har denne lejring på kroppen frem for andre?
4. Hvad er teorien bag?
5. Er der specielle hensyn at tage?

Tema 2: Specielle forflytninger

Forflytninger hvor portør /hospitalsserviceassistenten indgår i arbejdet med genop-
træning i det tværfaglige team . Her kunne være tale om patienter på operationsaf-
delinger, ortopædkirurgiske afdelinger, neurologiske afdelinger osv.

Emner:

1. Hvad er specielt ved denne forflytning
2. Hvordan adskiller den sig fra andre?
3. Hvorfor er denne specielt velegnet til netop denne gruppe patienter?
4. Hvad er teorien bag?
5. Er der specielle hensyn at tage?

Tema 3: Anvendelse af patientens ressourcer

Herunder:

Hvad sker der fysisk, hvis man ikke anvender patientens ressourcer?

Hvad er konsekvenserne?

Herunder:

Hvad sker der psykisk, hvis man ikke anvender patientens ressourcer?

Hvad er konsekvenserne?

Herunder:

Hvad sker der socialt, hvis man ikke anvender patientens ressourcer?

Hvad er konsekvenserne?

Her kan anvendes forskellige teorier om fysisk aktivitetsbetydning, aktivitetsteori-
er og motivationsteorier.

Tema 4: Overvægt som udfordring til hospitalssystemet såvel som samfundsmæssigt

Håndtering af overvægtige.

Hvilke problemer har den overvægtige selv og betydningen af hvordan vægten er fordelt på kroppen.

Hvordan takler vi denne udfordring på vores arbejdsplads. Er der en politik på området. Hvordan klarer vi situationen lige nu. Hvad gør vi med hensyn til hjælpemidler

Ethiske problemstillinger i arbejdet med overvægtige.

Tema 5: Medarbejderens egen udfordring i forhold til arbejdsmiljøet

Hvad er medarbejderens eget ansvar. Hvordan kan man holde sig fysisk stærk og undgå skader og nedslidning.

Hvordan klares et psykisk stressende og til tider hårdt arbejdsmiljø.

(Debriefing, supervision, sparring, osv.)

Tema 6: Det tværfaglige samarbejde på arbejdspladsen

Ikke tvær faglighed men tværfaglighed.

Hvem deltager i samarbejdet, omkring hvilke patienter samarbejdes der, hvordan gør vi rent praktisk.

(Kommunikation, grupper og gruppeprocesser, osv.)

Tema 7: Vidensindsamling og formidling

Da viden på dette område er udpræget erfaringsbaseret, er det vanskeligt at finde opdateret relevant litteratur. Eleverne opfordres til at medbringe skriftligt materiale vedrørende special-lejringer og forflytninger fra hver deres fagområde. Det kunne være regimebeskrivelser, forflytningsbeskrivelser, eller andet.

Eleverne kunne formidle hver deres specialeområde og modtage feedback fra øvrige elever. På den måde kunne viden indsamles, videregives og evt. tavs viden italesættes.

3. Opgaver og undervisningsmaterialer

Den grundlæggende viden i forhold til f.eks. immobilisation kan evt. laves som et mini projekt hvor små grupper undersøger hver deres felt f.eks.: decubitus, kontraktur / fejlstillinger, kredsløbskomplikationer, respirationskomplikationer, tonu-

søgning og stimulation af patologiske reflekser.

De opgaver/ materialer der arbejdes med er kursisternes egne erfaringer, de kan fastholdes ved at de skrives ned eller kursisterne viser situationen og denne optages på video. Herefter kan de bearbejdes på forskellig måde enten i fællesskab eller i grupper.

På længere sigt får man en bank af eksempler som kan bruges, hvis kursisterne ikke selv har nogle problemstillinger at bidrage med.

I forhold til den kropslige udfoldelse er det godt med øvelser som direkte kan relateres til de krav, det daglige arbejde stiller til kraft, kondition og kropbevidsthed. En konditest synliggør umiddelbart, hvordan den enkeltes træningstilstand er. Der kan også laves individuelle planer for træning.

4. Litteraturliste mv.

Den noterede litteratur skal betragtes som baggrundslitteratur til uddannelsen, da der netop ikke er meget litteratur om forflytninger og speciallejrninger, med undtagelse af apopleksiområdet men her er målgruppen ikke portører og hospitalsserviceassistenter.

Social og sundhedshjælperen
Munksgaard Danmark 5. udgave 2004

Lunde, Per Halvor.
Forflytningsteknik i stedet for at løfte
Gads Forlag. 1995

Lunde, Per Halvor.
Forflytningskundskab. Aktivering, hjælp og træning ved forflytning
Gads Forlag 2004

Westerdorf, Anita / Madsen, Lars.
Grundbog i arbejdsteknik 2
Eget forlag 1998

Christensen, Dorris.
Bedre liv efter lammelse?
Munksgård 1995

Christensen, Dorris.
Apopleksi i hverdagen
Munksgård 1994

Olsen, A. M.
Den velfungerende bækkenbund
Forlag for afspændingspædagogik og psykomotorik. 1996

Kissow, A.M. / Pallesen, H.
Mennesket i bevægelse
FADL's Forlag 1993

Roxendal, Gertrud / Wahlberg, Cajsa.
Behandling og håndtering i hverdagen / Hændernes formidling:
Hans Reitzels Forlag. 1995

FIT
Forflytning, information og teknik
Dafolo 1999

www.ami.dk Arbejdsmiljøinstituttet forsker i arbejdsmiljø, herunder også de særlige problemer i forbindelse med svær overvægt.

www.at.dk Arbejdstilsynets hjemmeside

www.forflyt.dk er en hjemmeside specielt om forflytning i social- og sundhedssektoren. Siden er oprettet af BAR SOSU.

www.hmi.dk Hjælpemiddelinstittet har en detaljeret database over tekniske godkendte hjælpemidler, hvor man bl.a. kan søge på maksimal vægtbelastning.

www.vfhj.dk Videnscenter for hjerneskadede